Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (sedmo vijeće)

21. studenoga 2024. *

Sadržaj

I. Pravni okvir . . . 3
A. Pravilnik o osoblju . . . 3
B. Uvjeti zaposlenja . . . 5
C. Okvirni sporazum . . . 5
D. Direktiva 2002/14/EZ . . . 6
II. Okolnosti spora . . . 6
III. Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda . . . 8
IV. Zahtjevi stranaka u žalbenom postupku . . . 8
V. O žalbi . . . 9
A. Prvi žalbeni razlog . . . 9
1. Argumentacija stranaka . . . 9
2. Ocjena Suda . . . 10
a) Dopuštenost . . . 10
b) Meritum . . . 10
B. Drugi žalbeni razlog . . . 12
1. Argumentacija stranaka . . . 12
2. Ocjena Suda . . . 13
a) Dopuštenost . . . 13

* Jezik postupka: francuski

b) Meritum 14

C. Treći žalbeni razlog 15

1. Argumentacija stranaka 15

2. Ocjena Suda 18

a) Dopuštenost 18

b) Meritum 18

1) Prvi dio 18

2) Drugi dio 20

3) Treći dio 20

4) Četvrti dio 21

5) Peti dio 22

D. Četvrti žalbeni razlog 23

1. Argumentacija stranaka 23

2. Ocjena Suda 23

E. Zahtjev za naknadu štete 23

1. Argumentacija stranaka 23

2. Ocjena Suda 24

Troškovi 24

„Žalba – Javna služba – Ugovorno osoblje – Ugovor na neodređeno vrijeme – Otkaz ugovora – Članak 47. točka (c) podtočka (i.) Uvjeta zaposlenja ostalih službenika Europske unije – Stručna nesposobnost – Ponašanje u službi i stav prema radu koji nisu u skladu s interesom službe – Obveza obrazlaganja – Pravo na saslušanje – Pravo na roditeljski dopust – Članak 42.a Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije”

U predmetu C-546/23 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 29. kolovoza 2023.,

UG, kojeg zastupa M. Richard, *avocat*,

žalitelj,

a druga stranka u postupku je:

Europska komisija, koju su u početku zastupali I. Melo Sampaio i A. Sauka, u svojstvu agenata, a zatim A. Sauka, u svojstvu agenta,

tuženik u prvostupanjskom postupku,

SUD (sedmo vijeće),

u sastavu: F. Biltgen, predsjednik prvog vijeća, u svojstvu predsjednika sedmog vijeća, M. L. Arastey Sahún (izvjestiteljica), predsjednica petog vijeća, i J. Passer, sudac,

nezavisni odvjetnik: P. Pikamäe,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

Presudu

1 Svojom žalbom osoba UG zahtijeva ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 21. lipnja 2023., UG/Komisija (T-571/17 RENV, u daljnjem tekstu: pobijana presuda, EU:T:2023:351), kojom je taj sud odbio njezinu tužbu za, s jedne strane, poništenje odluke od 17. listopada 2016. kojom joj je Europska komisija otkazala ugovor člana ugovornog osoblja (u daljnjem tekstu: sporna odluka) i, s druge strane, naknadu imovinske i neimovinske štete koju je osoba UG navodno pretrpjela zbog te odluke.

I. Pravni okvir

A. Pravilnik o osoblju

2 Članak 42.a Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije u verziji primjenjivoj na spor (u daljnjem tekstu: Pravilnik o osoblju) određuje:

„Dužnosnik ima za svako dijete pravo na roditeljski dopust bez primanja osnovne plaće u trajanju od najviše šest mjeseci, što treba iskoristiti u prvih dvanaest godina nakon djetetova rođenja ili posvojenja djeteta. […]”

3 U skladu s člankom 47. Pravilnika o osoblju:

„Služba prestaje:

[…]

(d) otkazom zbog stručne nesposobnosti;

[…]”

4 Članak 51. Pravilnika o osoblju glasi kako slijedi:

„ 1. Tijelo za imenovanje svake institucije utvrđuje postupke kako bi pravovremeno i na primjeren način utvrdilo i riješilo slučajeve stručne nesposobnosti.

Prilikom donošenja unutarnjih odredbi tijelo za imenovanje svake institucije poštuje sljedeće zahtjeve:

(a) dužnosnik koji na temelju triju godišnjih izvješća u nizu iz članka 43. i dalje ne pokazuje nikakav napredak u svojoj stručnoj sposobnosti premješta se u jedan razred niže. Ako u sljedeća dva godišnja izvješća još uvijek bude ocijenjen neuspješnim u obavljanju poslova, dužnosnik se otpušta;

(b) svaki prijedlog o premještaju u niži razred ili otkazu dužnosnika sadrži razloge na kojima se temelji i dostavlja se dotičnom dužnosniku. Prijedlog tijela za imenovanje upućuje se zajedničkom savjetodavnom odboru iz članka 9. stavka 6.

2. Dužnosnik ima pravo na pristup svojem cjelokupnom osobnom dosjeu i izradu preslika svih dokumenata koji se odnose na postupak. Za pripremu obrane dužnosnik ima najmanje 15 dana, ali ne više od 30 dana, od dana primitka prijedloga. Može mu pomagati osoba po vlastitom izboru. Dužnosnik može dostaviti primjedbe u pisanom obliku. Saslušava ga zajednički savjetodavni odbor. Dužnosnik može pozvati svjedoke.

[…]”

5 Člankom 60. Pravilnika o osoblju predviđa se:

„Dužnosnik ne može izostati s posla bez prethodnog dopuštenja neposredno nadređenoga, osim u slučaju bolesti ili nesreće. Ne dovodeći u pitanje stegovne mjere koje se mogu primijeniti, svaki utvrđeni neodobreni izostanak oduzima se od dužnosnikovoga godišnjeg odmora. Ako je dužnosnik iskoristio cijeli godišnji odmor, gubi pravo na primitke od rada za odgovarajuće razdoblje.

[…]”

6 Članak 1. stavak 6. Priloga II. Pravilniku o osoblju glasi kako slijedi:

„Dužnosti koje preuzimaju članovi odbora osoblja i dužnosnici koje odbor imenuje u tijela koja su osnovana u skladu s Pravilnikom o osoblju ili koja je osnovala institucija smatraju se dijelom njihove redovne službe u instituciji za koju rade. Obavljanje tih dužnosti ne smije ni na koji način štetiti dotičnoj osobi.”

7 Članak 9. stavak 1. točka (h) Priloga IX. Pravilniku o osoblju određuje:

„Tijelo za imenovanje može izreći sljedeće sankcije:

[…]

(h) udaljavanje s radnog mjesta i prema potrebi *pro tempore* smanjenje mirovine ili uskraćivanje na određeno vrijeme dijela iznosa naknade za invalidnost, a učinak ove mjere ne odnosi se na uzdržavanike dužnosnika. U slučaju tog smanjenja, dohodak bivšeg dužnosnika ne može biti manji od iznosa za minimalne troškove života iz članka 6. Priloga VIII., zajedno sa svim obiteljskim naknadama koje se isplaćuju.”

B. Uvjeti zaposlenja

8 Članak 47. Uvjeta zaposlenja ostalih službenika Europske unije, u verziji koja se primjenjuje na činjenice u ovom slučaju (u daljnjem tekstu: Uvjeti zaposlenja), glasi kako slijedi:

„Osim u slučaju smrti, radni odnos privremenog osoblja prestaje i:

[…]

(c) u slučaju ugovora na neodređeno vrijeme:
(i) na kraju otkaznog roka navedenog u ugovoru; otkazni rok ne smije biti kraći od mjesec dana po godini navršenog staža u službi, s tim da ne smije trajati kraće od tri mjeseca ni dulje od deset mjeseci. Otkazni rok ne počinje, međutim, teći tijekom trudnoće ako je potvrđena liječničkom potvrdom, rodiljnog dopusta ili bolovanja, pod uvjetom da takvo bolovanje ne traje duže od tri mjeseca. On se osim toga suspendira tijekom trudnoće ako je potvrđena liječničkom potvrdom, rodiljnog dopusta ili bolovanja podložno prethodno navedenim ograničenjima.

[…]”

C. Okvirni sporazum

9 Klauzula 5. stavak 4. revidiranog Okvirnog sporazuma o roditeljskom dopustu, sklopljen 18. lipnja 2009., koji se nalazi u prilogu Direktivi Vijeća 2010/18/EU od 8. ožujka 2010. o provedbi revidiranog Okvirnog sporazuma o roditeljskom dopustu koji su sklopili BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP i ETUC te o stavljanju izvan snage Direktive 96/34/EZ (SL 2010., L 68, str. 13.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 3., str. 276. i ispravak SL 2019., L 180, str. 31.) predviđala je:

„Kako bi osigurali da zaposlene osobe mogu koristiti svoje pravo na roditeljski dopust, države članice i/ili socijalni partneri moraju poduzeti potrebne mjere kako bi zaštitili zaposlene od postupaka koji su za njih nepovoljniji ili od otpuštanja zbog prijavljene potrebe za uzimanjem roditeljskog dopusta ili zbog uzimanja roditeljskog dopusta u skladu s nacionalnim pravom, kolektivnim ugovorima i/ili praksom.”

D. Direktiva 2002/14/EZ

10 Člankom 7. Direktive 2002/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2002. o uspostavljanju općeg okvira za obavješćivanje i savjetovanje s radnicima u Europskoj zajednici (SL 2002., L 80, str. 29.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 5., str. 182.) propisuje se:

„Države članice osiguravaju da predstavnici radnika, pri izvršavanju svojih dužnosti, uživaju odgovarajuću zaštitu i jamstva koja će im omogućiti da dužnosti koje su im dodijeljene izvrše na odgovarajući način.”

II. Okolnosti spora

11 Okolnosti spora djelomično su pojašnjene u točkama 2. do 19. pobijane presude. Za potrebe ovog postupka moguće ih je sažeti kako slijedi.

12 Osobu UG je 20. ožujka 2007. zaposlio Komisijin „Ured za infrastrukturu i logistiku u Luksemburgu” (OIL) u svojstvu člana ugovornog osoblja, u skladu s člankom 3.a točkom (a) Uvjeta zaposlenja, radi obavljanja poslova odgajateljice u višenamjenskom centru za djecu, na određeno vrijeme od 1. travnja 2007. do 31. ožujka 2009.

13 Ugovor osobe UG dana 25. veljače 2009. produljen je do 31. ožujka 2010.

14 Taj je ugovor 5. veljače 2010. produljen na neodređeno vrijeme, s učinkom od 1. travnja 2010.

15 Od 16. studenoga 2011. do 1. travnja 2014. osoba UG bila je oslobođena svojih dužnosti odgajateljice u opsegu od 50 % radnog vremena, s obzirom na to da je u sindikatu obavljala dužnosti na pola radnog vremena.

16 Osoba UG izabrana je 13. svibnja 2014. u lokalni odbor osoblja u Luxembourgu (Luksemburg) te je imenovana članom središnjeg odbora osoblja sa sjedištem u Bruxellesu (Belgija) (u daljnjem tekstu zajedno: odbori osoblja).

17 Tijelo nadležno za sklapanje ugovora o radu (u daljnjem tekstu: tijelo za sklapanje ugovora) sastavilo je 8. travnja 2016. izvješće o ocjeni osobe UG za 2015. godinu (u daljnjem tekstu: izvješće o ocjeni za 2015.), u skladu s kojim njezina ukupna razina rada nije ocijenjena zadovoljavajućom za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2015.

18 Osoba UG otišla je 15. srpnja 2016. na roditeljski dopust, na temelju svojeg zahtjeva, do 14. studenoga 2016.

19 Dopisom od 8. rujna 2016. (u daljnjem tekstu: dopis od 8. rujna 2016.) tijelo za sklapanje ugovora obavijestilo je osobu UG o svojoj namjeri da otkaže njezin ugovor na temelju članka 47. Uvjeta zaposlenja zbog nezadovoljavajuće razine njezina rada i ponašanja u službi od 2013. godine.

20 Dopisom od 30. rujna 2016. žaliteljica je osporavala razloge koje je tijelo za sklapanje ugovora navelo u dopisu od 8. rujna 2016.

21 Tijelo za sklapanje ugovora donijelo je 17. listopada 2016. spornu odluku kojom je otkazalo ugovor osobe UG na temelju članka 47. točke (c) Uvjeta zaposlenja s učinkom od 31. srpnja 2017., uzimajući u obzir otkazni rok od devet mjeseci počevši od 1. studenoga 2016.

22 Tijelo za sklapanje ugovora konačno je 29. studenoga 2016. odredilo početak tog otkaznog roka na 21. studenoga 2016., a istek navedenog ugovora na 20. kolovoza 2017.

23 Na zahtjev osobe UG od 16. prosinca 2016. njezin roditeljski dopust produljen je do 20. kolovoza 2017.

24 Osoba UG, na temelju članka 90. stavka 2. Pravilnika o osoblju, podnijela je 17. siječnja 2017. žalbu protiv sporne odluke.

25 Dana 18. svibnja 2017. tijelo za sklapanje ugovora odbilo je tu žalbu.

26 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 22. kolovoza 2017. žaliteljica je podnijela tužbu za, osobito, poništenje sporne odluke i naknadu imovinske i neimovinske štete koju je navodno pretrpjela zbog te odluke.

27 Presudom od 2. travnja 2020., UG/Komisija (T-571/17, u daljnjem tekstu: prvotna presuda, EU:T:2020:141), Opći je sud, kao prvo, poništio spornu odluku, kao drugo, pozvao je stranke da mu dostave u roku od tri mjeseca ili dogovorno utvrđeni iznos novčane naknade zbog nezakonitosti odluke ili, ako dogovor izostane, njihove zahtjeve koji se odnose na taj iznos, kao treće, u preostalom dijelu odbio je tužbeni zahtjev i, kao četvrto, odredio je da će se o troškovima odlučiti naknadno.

28 Rješenjem od 13. studenoga 2020., UG/Komisija (T-571/17, EU:T:2020:553), Opći je sud, kao prvo, utvrdio da treba obustaviti postupak o novčanoj naknadi u vezi sa spornom odlukom i, kao drugo, naložio Komisiji da, osim vlastitih troškova, snosi polovicu troškova osobe UG te je potonjoj naložio snošenje polovice vlastitih troškova.

29 Presudom od 25. studenoga 2021., Komisija/UG (C-249/20 P, u daljnjem tekstu: presuda povodom žalbe, EU:C:2021:964) Sud je ukinuo prvotnu presudu Općeg suda u dijelu u kojem je on, kao prvo, poništio pobijanu odluku, kao drugo, utvrdio postojanje nezakonitosti koja može dovesti do utvrđenja Komisijine odgovornosti i, kao treće, odbacio kao nedopušten dio tužbenog zahtjeva osobe UG koji se odnosio na naknadu neimovinske štete.

30 U točki 27. presude povodom žalbe Sud je utvrdio da je Opći sud očito iskrivio sadržaj dopisa od 8. rujna 2016. time što je u točkama 64., 70. i 71. prvotne presude presudio da je tijelo za sklapanje ugovora u tom dopisu prigovorilo osobi UG da u roku od tri mjeseca nije ispunila ciljeve koji su joj postavljeni u izvješću o ocjeni za 2015.

31 Usto, u točki 38. presude povodom žalbe Sud je presudio da, ako su, kao što to proizlazi iz točaka 70. i 71. prvotne presude, zadaće zatražene od osobe UG bile osmišljene i opisane tako da su se odnosile na određeno trajanje, Opći sud nije iznio razlog zbog kojeg je smatrao da nije razumno od osobe UG zahtijevati da sastavi tablicu obrazovnih aktivnosti u roku od tri mjeseca.

32 U tim okolnostima Sud je u točki 39. presude povodom žalbe zaključio da je Opći sud povrijedio svoju obvezu obrazlaganja s obzirom na to da iz obrazloženja prvotne presude nije bilo moguće, makar implicitno, razumjeti razlog zbog kojeg je taj sud smatrao da je rok od tri mjeseca koji je osoba UG dobila za izradu tablice obrazovnih aktivnosti bio prekratak.

33 Nakon što je to utvrđeno, Sud je vratio predmet Općem sudu na ponovno odlučivanje i odredio da će se o troškovima odlučiti naknadno.

III. Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda

34 U prilog svojem zahtjevu za poništenje sporne odluke, koji je naveden u okviru predmeta T-571/17 RENV, osoba UG navodi, u biti, sedam tužbenih razloga, prvi, koji se temelji na nepostojanju obrazloženja, drugi na povredi članka 51. Pravilnika o osoblju i prava na saslušanje, treći na pogreškama koje se tiču prava u pogledu prava na roditeljski dopust i prava radnika na obavješćivanje i savjetovanje, četvrti na većem broju očitih pogrešaka u ocjeni i pogrešaka koje se tiču činjenica, peti na povredi načela proporcionalnosti, šesti na povredi stegovnog postupka predviđenog u Prilogu IX. Pravilniku o osoblju i sedmi na zlouporabi ovlasti.

35 Opći sud odbio je sve te tužbene razloge kao neosnovane.

36 Usto, Opći sud odlučio je o žaliteljičinim zahtjevima da se Komisiji naloži da joj isplati, s jedne strane, naknadu koja je jednaka plaćama koje su joj uskraćene od dana stupanja na snagu njezina otkaza i, s druge strane, naknadu na ime naknade neimovinske štete zbog ponižavajućeg i diskriminatornog postupanja koje je navodno pretrpjela zbog svoje sindikalne aktivnosti i korištenja roditeljskog dopusta.

37 U tom je pogledu Opći sud utvrdio da se žaliteljica u potporu svojem zahtjevu za naknadu štete nije pozivala na prigovore nezakonitosti koji su se razlikovali od onih koje je iznijela u potporu svojem zahtjevu za poništenje sporne odluke. U tim okolnostima i s obzirom na to da je zahtjev za poništenje odbijen kao neosnovan, Opći je sud presudio da i zahtjev za naknadu štete treba odbiti, pri čemu nije potrebno odlučiti o njegovoj dopuštenosti.

38 Slijedom toga, Opći je sud odbio tužbu osobe UG u cijelosti.

IV. Zahtjevi stranaka u žalbenom postupku

39 Svojom žalbom osoba UG od Suda zahtijeva da:

– ukine pobijanu presudu u dijelu u kojem je Opći sud smatrao da je otkaz osnovan i naložio joj plaćanje trećine Komisijinih troškova;

– u skladu s time, dodijeli žaliteljici iznos od 68 000 eura za pretrpljenu imovinsku štetu;

– u skladu s time, dodijeli žaliteljici iznos od 40 000 eura za pretrpljenu neimovinsku štetu;

– naloži Komisiji naknadu svih troškova, uključujući odvjetničke troškove koje žaliteljica mora snositi u okviru ove žalbe, privremeno procijenjene na 10 000 eura, uz predviđenu mogućnost povećanja tog iznosa;

– naloži Komisiji naknadu svih troškova, uključujući odvjetničke troškove žaliteljice u vezi s ovom žalbom u iznosu od 30 000 eura.

40 Komisija od Suda zahtijeva da:

– odbije žalbu i

– naloži osobi UG snošenje troškova.

V. O žalbi

41 U prilog svojem zahtjevu za poništenje pobijane presude osoba UG u biti ističe četiri žalbena razloga, prvi, koji se temelji na povredi zaštite koja se odnosi na roditeljski dopust, drugi na povredi zaštite predstavnika osoblja, treći na očitim pogreškama u ocjeni i četvrti na povredi načela proporcionalnosti.

A. Prvi žalbeni razlog

1. Argumentacija stranaka

42 Osoba UG tvrdi da je Opći sud u točkama 92. i 93. pobijane presude neopravdano razlikovao, s jedne strane, donošenje odluke o otkazu tijekom roditeljskog dopusta i, s druge strane, stupanje na snagu te odluke u trenutku kada je osoba o kojoj je riječ bila na roditeljskom dopustu, kako bi iz toga pogrešno zaključio da donošenje sporne odluke u trenutku kada je ta osoba bila na roditeljskom dopustu nije predstavljalo povredu članka 42.a Pravilnika o osoblju, u vezi s minimalnim zahtjevima sadržanima u klauzuli 5. točki 4. Okvirnog sporazuma.

43 Međutim, prema mišljenju osobe UG, sporna odluka dovela je do toga da se ona nije vratila na svoj posao po završetku roditeljskog dopusta, što dokazuje da otkaz osobi tijekom roditeljskog dopusta predstavlja povredu zaštite predviđene klauzulom 5. točkom 4. Okvirnog sporazuma i obveze poslodavca da zadrži radno mjesto službenika koji koristi taj dopust.

44 Osoba UG tvrdi da članke 47. i 51. Pravilnika o osoblju, članak 9. stavak 1. točku (h) Priloga IX. Pravilniku o osoblju, kao i članak 47. Uvjeta zaposlenja treba tumačiti u skladu s odredbama Okvirnog sporazuma i članka 33. stavka 2. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja), odnosno na način da im se protivi davanje otkaza tijekom cijelog trajanja roditeljskog dopusta.

45 Usto, bilo bi protivno zahtjevima zaštite od otkaza u vezi s roditeljskim dopustom izjednačiti, kao što je to Opći sud učinio u točki 109. pobijane presude, stručnu nesposobnost s teškom stegovnom povredom.

46 Kad je riječ o točki 112. pobijane presude, osoba UG tvrdi da je iznimno rijetko to da poslodavac u dopisu o otkazu zaposleniku navede povezanost tog otkaza i roditeljskog dopusta potonjeg.

47 Budući da iz brojnih elemenata spisa u ovom predmetu proizlazi da je stvarni razlog za otkaz osobe UG bio to što je ona koristila roditeljski dopust, Opći je sud u točki 144. pobijane presude pogrešno presudio da nezakonitost utvrđena u točki 142. te presude nije mogla sama po sebi dovesti do poništenja sporne odluke.

48 U ovom slučaju, otkaz osobi UG predstavlja Komisijinu zlouporabu ovlasti s obzirom na to da je, pod izgovorom otkaza povezanog sa stručnom nesposobnošću, ta institucija zapravo sankcionirala osobu UG zbog korištenja njezina roditeljskog dopusta u razdoblju koje nije odgovaralo Komisiji.

49 Prema tome, sporna odluka predstavlja diskriminaciju u vezi s korištenjem roditeljskog dopusta protivno članku 14. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. (u daljnjem tekstu: EKLJP), u vezi s člankom 8. te konvencije i člankom 1. Protokola br. 12 potpisanog u Rimu 4. studenoga 2000.

50 Komisija odgovara da je prvi žalbeni razlog nedopušten jer se njime traži nova ukupna ocjena predmeta i da je u svakom slučaju neosnovan.

2. Ocjena Suda

a) Dopuštenost

51 Kad je riječ o argumentu o postojanju zapreke vođenju postupka koji je Komisija istaknula u okviru prvog žalbenog razloga, valja podsjetiti na to da iz članka 256. UFEU-a, članka 58. prvog stavka Statuta Suda Europske unije, kao i članka 168. stavka 1. točke (d) i članka 169. Poslovnika Suda proizlazi da se u žalbi moraju jasno navesti osporavani dijelovi presude ili rješenja čije se ukidanje traži, kao i pravni argumenti koji posebno podupiru taj zahtjev. Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, žalba u kojoj se samo ponavljaju razlozi i argumenti koji su već izneseni pred Općim sudom ne ispunjava taj zahtjev. Naime, takva žalba u stvarnosti predstavlja zahtjev za preispitivanje tužbe podnesene Općem sudu, što nije u nadležnosti Suda (vidjeti u tom smislu presudu od 11. srpnja 2024., Thunus i dr./EIB, C-561/23 P, EU:C:2024:603, t. 22. i 23. i navedenu sudsku praksu).

52 U ovom slučaju dovoljno je utvrditi da osoba UG prvim žalbenim razlogom u biti prigovara Općem sudu da je, među ostalim, počinio pogreške koje se tiču prava. U tom pogledu osoba UG u više navrata navodi sporne dijelove pobijane presude, kao i pravne argumente koji posebno podupiru zahtjev za ukidanje te presude.

53 U tim okolnostima, prvi žalbeni razlog ne može se smatrati nedopuštenim.

b) Meritum

54 Uvodno valja istaknuti da je Opći sud u točkama 90. do 114. pobijane presude razmotrio osnovanost prigovora osobe UG, koji se u biti temeljio na tome da je Komisija, time što joj je otkazala ugovor tijekom njezina roditeljskog dopusta, povrijedila članak 42.a Pravilnika o osoblju, u vezi s minimalnim zahtjevima iz klauzule 5. točke 4. Okvirnog sporazuma.

55 U tom pogledu, Opći je sud u točkama 97. do 112 te presude presudio da članak 42.a Pravilnika o osoblju nadležnom tijelu ne zabranjuje da donese odluku o otkazu dužnosniku ili otkazu ugovora člana ugovornog ili privremenog osoblja čak i ako taj službenik, na datum donošenja te odluke, koristi roditeljski dopust i iako se načelno ima pravo vratiti na to radno mjesto ili te poslove nakon roditeljskog dopusta.

56 Kad je riječ o klauzuli 5. točki 4. Okvirnog sporazuma, na koju se poziva osoba UG, Opći je sud u točki 111. pobijane presude smatrao da, kako bi se osiguralo da radnici mogu stvarno ostvariti svoje pravo na roditeljski dopust, ta klauzula nalaže poduzimanje potrebnih mjera kako bi se radnike zaštitilo od nepovoljnijeg postupanja ili otkaza zbog zahtjeva za korištenje ili korištenja roditeljskog dopusta. U tom se pogledu Opći sud oslonio na presudu od 27. veljače 2014., Lyreco Belgium (C-588/12, EU:C:2014:99, t. 34.).

57 Prema tome, u točki 112. pobijane presude Opći je sud presudio da navedena klauzula nema ni kao cilj, ni kao učinak zabranu poslodavcu da donese odluku o otkazu radniku čak i ako on, u trenutku donošenja te odluke, koristi roditeljski dopust, pod uvjetom da razlog tog otkaza nije zahtjev za korištenje navedenog dopusta ili njegovo korištenje i da su pritom ispunjeni drugi uvjeti predviđeni mjerodavnim zakonom ili propisima.

58 Kad je riječ o članku 47. Uvjeta zaposlenja, kao što to proizlazi iz točke 101. pobijane presude, valja istaknuti da taj članak ne predviđa rezerve ili iznimke u vezi s odlaskom službenika o kojem je riječ na roditeljski dopust.

59 U točkama 115. do 146. te presude Opći sud razmotrio je prigovor koji je istaknula osoba UG, a koji se temeljio na tome da je spornom odlukom povrijeđen članak 42.a Pravilnika o osoblju, u vezi s minimalnim zahtjevima sadržanima u klauzuli 5. točki 4. Okvirnog sporazuma, zbog njezina zahtjeva za roditeljski dopust.

60 Kao što to proizlazi iz točke 122. navedene presude, članak 42.a Pravilnika o osoblju, u vezi s minimalnim zahtjevima iz klauzule 5. točke 4. Okvirnog sporazuma, nadležnom tijelu zabranjuje da otpusti dužnosnika ili službenika zbog stručne nesposobnosti jer je podnio zahtjev za korištenje roditeljskog dopusta, među ostalim zbog razloga koji se odnose na datum početka i kraja tog dopusta ili na trajanje tog dopusta kako je zatraženo u tom zahtjevu.

61 U točki 142. pobijane presude Opći je sud smatrao da, iako je tijelo nadležno za sklapanje ugovora moglo odbiti zahtjev za roditeljski dopust koji je podnijela osoba UG zbog toga što predviđeni datumi trajanja tog dopusta nisu bili u skladu s potrebama službe, tijelo za sklapanje ugovora nije se moglo pozvati na zatražene datume roditeljskog dopusta kao jedan od razloga za otkaz zbog stručne nesposobnosti, a da pritom ne povrijedi odredbe članka 42.a Pravilnika o osoblju, u vezi s minimalnim zahtjevima sadržanima u klauzuli 5. točki 4. Okvirnog sporazuma.

62 Nakon što je zbog razloga navedenog u prethodnoj točki utvrdio nezakonitost sporne odluke, Opći je sud u točkama 144. do 146. pobijane presude presudio da se u ovom slučaju općenito utvrđenje stručne nesposobnosti osobe UG temeljilo na više razloga koji su se razlikovali od razloga koji se odnosi na datume koje je ta osoba odabrala u svojem zahtjevu za roditeljski dopust. U tim je okolnostima Opći sud zaključio da navedena nezakonitost ne može sama po sebi dovesti do poništenja sporne odluke.

63 Valja utvrditi da prvim žalbenim razlogom osoba UG nije dokazala da razmatranja iznesena u točkama 53. do 61. ove presude sadržavaju pogreške koje se tiču prava.

64 Kad je riječ o presudi od 27. veljače 2014., Lyreco Belgium (C-588/12, EU:C:2014:99), na kojoj je Opći sud temeljio svoje zaključke, ona se ne može tumačiti na način da se njome potpuno zabranjuje otkaz radniku koji koristi roditeljski dopust, nego je treba tumačiti na način da predviđa zabranu takvog otkaza bez ozbiljnog ili dovoljno opravdanog razloga. Ta presuda tako zabranjuje otkaz na temelju zahtjeva za korištenje roditeljskog dopusta ili njegova korištenja.

65 Osim toga, u presudi od 20. lipnja 2013., Riežniece (C-7/12, EU:C:2013:410, t. 34. i 35.), Sud je presudio da, kao što je to bilo navedeno u klauzuli 2. točki 4. Okvirnog sporazuma o roditeljskom dopustu potpisanog 14. prosinca 1995., koji se nalazi u prilogu Direktivi Vijeća 96/34/EZ od 3. lipnja 1996. o Okvirnom sporazumu o roditeljskom dopustu koji su sklopili UNICE, CEEP i ETUC (SL 1996., L 145, str. 4.), kako je izmijenjena Direktivom Vijeća 97/75/EZ od 15. prosinca 1997. (SL 1998., L 10, str. 24.), radnici moraju biti zaštićeni od otkaza „zbog” zahtjeva za korištenje roditeljskog dopusta ili njegova korištenja i da ta klauzula nije zabranjivala poslodavcu da otpusti radnika koji koristi roditeljski dopust kada razlog za taj otkaz nije zahtjev za korištenje roditeljskog dopusta, odnosno njegovo korištenje.

66 Međutim, u ovom slučaju, kao što je to navedeno u točki 62. ove presude, ukupno utvrđenje stručne nesposobnosti osobe UG temeljilo se na više razloga koji su se razlikovali od onog koji se odnosi na datume koje je odabrala za korištenje roditeljskog dopusta.

67 Kad je riječ o argumentu osobe UG, prema kojem iz brojnih elemenata spisa u ovom predmetu proizlazi da je njezin roditeljski dopust bio stvarni razlog za otkaz, što je Opći sud propustio uzeti u obzir, dovoljno je utvrditi da tim argumentom osoba UG zapravo traži preispitivanje činjeničnog argumenta koji je već istaknut pred Općim sudom. Taj argument stoga treba odbaciti kao nedopušten, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 51. ove presude.

68 Iz toga slijedi da prvi žalbeni razlog treba odbiti kao djelomično neosnovan i djelomično nedopušten.

B. Drugi žalbeni razlog

1. Argumentacija stranaka

69 Drugim žalbenim razlogom osoba UG prigovara Općem sudu da je u točkama 165. i 168. pobijane presude pogrešno presudio da se sporna odluka nije temeljila samo na svojstvu osobe UG kao člana središnjeg odbora osoblja sa sjedištem u Bruxellesu i lokalnog odbora osoblja u Luxembourgu, priznajući da je tijelo nadležno za sklapanje ugovora u obrazloženju te odluke prigovorilo osobi UG da nije uzela u obzir interes službe prilikom planiranja svojih aktivnosti povezanih s njezinim mandatom predstavnika osoblja tijekom 2014. i 2016.

70 U tom pogledu, dovođenje u pitanje otkaza samo u slučaju da se izričito temelji na svojstvu predstavnika osoblja dovelo bi do oduzimanja korisnog učinka, s jedne strane, minimalnim odredbama predviđenima člankom 7. Direktive 2002/14 i, s druge strane, djelotvornosti zaštite predstavnika osoblja od otkaza zbog njihovih sindikalnih dužnosti. Naime, rijetki su poslodavci, a koji se žele riješiti predstavnika osoblja, koji će to izričito navesti u obrazloženju svoje odluke o otkazu.

71 Međutim, u ovom slučaju, tijelo nadležno za sklapanje ugovora u više je navrata izričito navelo da je osoba UG obavljala sindikalne dužnosti, pri čemu primjeri koje je u tom pogledu navela osoba UG svjedoče o stalnoj diskriminaciji koju je navodno trpjela od svojeg nadređenog.

72 Tumačenje koje je Opći sud prihvatio u točki 173. i sljedećima pobijane presude, prema kojem dužnosnik ili član osoblja koji obavlja sindikalne poslove u opsegu od 50 % radnog vremena mora, u skladu s člankom 60. Pravilnika o osoblju, dobiti prethodno odobrenje svojeg nadređenog da bi mogao izostati s posla i sudjelovati na sastancima na koje je pozvan u okviru svoje funkcije u sindikatu ili funkcije predstavnika radnika, bilo bi protivno načelu sindikalne neovisnosti, kao i načelu ekvivalentnosti između izvršavanja sindikalnih dužnosti i obavljanja posla. Usto, takvo tumačenje je diskriminacija na temelju činjenice obavljanja sindikalnih dužnosti, zabranjena člankom 14. EKLJP-a, u vezi s njezinim člankom 11.

73 Naime, to bi dovelo do toga da se izvršavanje sindikalnih dužnosti predstavnika osoblja uvjetuje interesom službe kojeg određuje njegov neposredno nadređeni. Međutim, na potonjem je da organizira rad unutar svoje službe uzimajući u obzir činjenicu da član njegova tima obavlja sindikalne dužnosti i da nužno mora raspolagati vremenom potrebnim u tu svrhu.

74 Osoba UG dodaje da je Opći sud, s obzirom na to da su se izostanci u vezi s obavljanjem njezinih sindikalnih dužnosti nalazili u njezinu „rasporedu”, kojemu je njezin neposredno nadređeni imao pristup, pogrešno presudio u točki 175. pobijane presude da se sporna odluka može temeljiti, a da se pritom ne povrijede minimalni zahtjevi iz članka 7. Direktive 2002/14, na tome da osoba UG nije poštovala obvezu da pravodobno, prije održavanja sindikalnih sastanaka, obavijesti svojeg neposredno nadređenog da će sudjelovati na navedenim sastancima, s obzirom na to da se takav razlog temelji na tome da osoba UG nije poštovala uvjete organizacije službe potrebne za izvršavanje povjerenog joj mandata.

75 To tumačenje Općeg suda protivno je, s jedne strane, minimalnim zahtjevima predviđenima u članku 7. Direktive 2002/14 i, s druge strane, članku 12. Povelje.

76 Komisija odgovara da osoba UG drugim žalbenim razlogom osporava činjenice koje je utvrdio Opći sud, a da pritom ne navodi niti dokazuje iskrivljavanje činjenica. Taj je žalbeni razlog stoga nedopušten i u svakom slučaju neosnovan.

2. Ocjena Suda

a) Dopuštenost

77 Kad je riječ o argumentu o postojanju zapreke vođenju postupka koji je Komisija istaknula u okviru drugog žalbenog razloga, dovoljno je utvrditi da tim žalbenim razlogom osoba UG u biti prigovara Općem sudu da je počinio pogreške koje se tiču prava. U tom pogledu osoba UG u više navrata navodi sporne dijelove pobijane presude, kao i pravne argumente koji posebno podupiru zahtjev za ukidanje te presude.

78 U tim okolnostima, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 51. ove presude, ne može se smatrati da je drugi žalbeni razlog nedopušten.

b) Meritum

79 U točki 164. pobijane presude Opći sud presudio je da ni iz obrazloženja pobijane odluke, ni iz sadržaja spisa ne proizlazi da se ta odluka temelji samo na svojstvu osobe UG kao člana središnjeg odbora osoblja, neovisno o njezinim dužnostima predstavnika radnika ili, općenitije, njezinim sindikalnim aktivnostima. U točki 165. te presude Opći je sud dodao da iz navedene odluke ne proizlazi da je tijelo nadležno za sklapanje ugovora smatralo da je način na koji je osoba UG, na dan donošenja te odluke, obavljala svoje dužnosti predstavnice radnika ili, općenitije, svoje sindikalne aktivnosti, predstavljao ponašanje koje može opravdavati otkaz njezina ugovora zbog stručne nesposobnosti.

80 Kad je riječ o dužnosniku ili članu osoblja koji obavlja sindikalne poslove u opsegu od 50 % radnog vremena, Opći je sud u točki 173. pobijane presude smatrao da članak 60. Pravilnika o osoblju obvezuje takvog dužnosnika ili člana osoblja da traži prethodno dopuštenje nadređenoga da bi mogao izostati s posla i sudjelovati na sastancima na koje je pozvan u okviru svoje funkcije u sindikatu ili funkcije predstavnika radnika. Naime, iznimka od obveze prethodnog traženja dopuštenja moguća je samo u slučaju bolesti ili nesreće, a ne i u slučaju sudjelovanja u sindikalnom predstavljanju radnika ili na sastancima predstavničkog tijela.

81 U točki 175. pobijane presude Opći je sud utvrdio da minimalni zahtjevi iz članka 7. Direktive 2002/14 nisu povrijeđeni time što se pobijana odluka temeljila na razlogu prema kojem žaliteljica nije poštovala obvezu da pravodobno, prije održavanja sastanaka odbora osoblja u kojima je bila članica, obavijesti nadređene o svojem sudjelovanju na tim sastancima, s obzirom na to da se takav razlog ne temelji na tome da je tužiteljica obavljala dužnosti predstavnika radnika, nego na tome da nije poštovala uvjete organizacije službe potrebne za obavljanje povjerenog joj mandata.

82 Budući da osoba UG svojim drugim žalbenim razlogom osporava tumačenje članka 60. Pravilnika o osoblju koje je dao Opći sud, valja podsjetiti na to da, u skladu s prvom rečenicom tog članka, dužnosnik ne može izostati s posla bez prethodnog dopuštenja neposredno nadređenoga, osim u slučaju bolesti ili nesreće.

83 S jedne strane, Opći sud u svojem obrazloženju upućuje na taj članak koji se odnosi na zahtjev dopuštenja nadređenog, a ne na dužnost obavještavanja potonjeg o aktivnostima koje za posljedicu imaju odsutnost dužnosnika. S druge strane, u točki 174. pobijane presude Opći sud upućuje na članak 7. Odluke Komisije C(2011) 3588 *final* od 27. svibnja 2011. o ljudskim i financijskim resursima dodijeljenima Komisijinu odboru osoblja, u skladu s kojim osoba o kojoj je riječ mora o svakom izostanku u svrhu izvršavanja sindikalnih aktivnosti pravodobno pismeno obavijestiti svoje nadređene.

84 Kako bi se razmotrilo je li zaključak iz pobijane presude u skladu s pravom Unije, valja podsjetiti na to da, u skladu s člankom 24.b Pravilnika o osoblju, dužnosnici imaju pravo na udruživanje i posebno mogu biti članovi sindikata ili udruženja osoblja europskih dužnosnika.

85 Usto, kao što to proizlazi iz članka 1. šestog stavka Priloga II. Pravilniku o osoblju, s jedne strane, dužnosti koje preuzimaju članovi odbora osoblja i dužnosnici koje odbor imenuje u tijela koja su osnovana u skladu s Pravilnikom o osoblju ili koja je osnovala institucija smatraju se dijelom njihove redovne službe u instituciji za koju rade i, s druge strane, osoba o kojoj je riječ ne smije pretrpjeti štetu zbog obavljanja tih dužnosti.

86 U ovom slučaju razlog otkaza osobi UG koji je naveden u spornoj odluci nije bio zabrana da sudjeluje na sastancima odbora osoblja čiji je bila član, što je moglo predstavljati povredu njezinih prava predviđenih Pravilnikom o osoblju. Taj razlog, koji je Opći sud potvrdio u pobijanoj presudi, odnosio se na obvezu, koju je osoba UG povrijedila, da prije navedenih sastanaka pravodobno obavijesti svoje nadređene da će na njima sudjelovati.

87 Doista, ta obveza ne dovodi u pitanje bit pravâ dužnosnikâ i službenikâ koja su predviđena tim Pravilnikom o osoblju.

88 Budući da argumenti osobe UG istaknuti u okviru drugog žalbenog razloga nisu opravdani, taj žalbeni razlog valja odbiti kao neosnovan.

C. Treći žalbeni razlog

1. Argumentacija stranaka

89 Treći žalbeni razlog, koji se temelji na očitim pogreškama u ocjeni, u biti je podijeljen na pet dijelova.

90 U prvom dijelu osoba UG tvrdi, s jedne strane, da je time što je u točkama 187. do 190. pobijane presude presudio da, kad je riječ o otkazu ugovora člana privremenog ili ugovornog osoblja na neodređeno vrijeme, tijelo nadležno za sklapanje ugovora raspolaže širokom diskrecijskom ovlašću i da se pogreška može kvalificirati kao „očita” samo onda kada se može jasno uočiti, Opći sud ugrozio učinkovitost prava na pristup pravosuđu.

91 Iz te ocjene Općeg suda proizlazi da je presumpcija zakonitosti koja se odnosi na Komisijine akte neoboriva, unatoč zahtjevu jednakosti oružja.

92 Osoba UG također prigovara Općem sudu da nije prihvatio njezin zahtjev za donošenje potrebnih mjera izvođenja dokaza.

93 U tom pogledu iznosi činjenične elemente koji, prema njezinu mišljenju, podupiru zaključak da je razlog donošenja sporne odluke korištenje njezina roditeljskog dopusta i obavljanje sindikalnih dužnosti.

94 S druge strane, kad je riječ o trajanju postupanja Općeg suda u ovom predmetu, osoba UG primjećuje da je između završetka pisanog ili usmenog dijela postupka i objave pobijane presude prošla godina dana, a da tijekom tog postupka nije donesena nikakva mjera upravljanja postupkom. Ukupno trajanje svih postupaka o kojima je riječ dulje je od šest godina, što predstavlja povredu prava na saslušanje pred sudom u razumnom roku utvrđenog EKLJP-om i Poveljom, kao i povredu prava obrane.

95 Stoga osoba UG poziva Sud da izvede zaključke iz tih povreda, osobito na način da prebacuje teret dokazivanja nezakonitosti sporne odluke.

96 U okviru drugog dijela trećeg žalbenog razloga osoba UG tvrdi da je povrijeđeno njezino pravo na saslušanje predviđeno člankom 51. stavkom 2. Pravilnika o osoblju.

97 U ovom je slučaju osoba UG imala samo osam dana da svoja očitovanja dostavi tijelu nadležnom za sklapanje ugovora prije nego što je donesena sporna odluka, što nije omogućilo da se zajamče njezina prava obrane.

98 U tom je pogledu Opći sud u točkama 68. do 70. pobijane presude zauzeo potpuno formalan pristup pravu na saslušanje time što nije zahtijevao da tijelo nadležno za sklapanje ugovora detaljno prouči slučaj.

99 Usto, osoba UG prigovara Općem sudu da je „prebacio” teret dokazivanja time što je presudio da je na osobi UG bilo da podnese dodatne dokaze, iako je tijelo nadležno za sklapanje ugovora na to nije pozvalo. Međutim, uzimajući u obzir to da je dopis od 30. rujna 2016., naveden u točki 20. ove presude, bio vrlo detaljan, osoba UG smatra da je na tijelu nadležnom za sklapanje ugovora bilo da zatraži relevantne dokaze.

100 Trećim dijelom trećeg žalbenog razloga osoba UG tvrdi da je Opći sud u točki 36. pobijane presude preusko tumačio sudsku praksu Suda presudivši da u obrazloženju akata institucija Europske unije nije potrebno podrobno navoditi sve činjenične i pravne okolnosti s obzirom na to da se pitanje ispunjava li obrazloženje akta zahtjeve iz članka 296. UFEU-a mora ocjenjivati ne samo u odnosu na njegov tekst, već i na njegov kontekst i na sva pravna pravila kojima se uređuje predmetno pravno područje.

101 Naime, iz sudske prakse Suda ne proizlazi da te institucije nisu dužne navesti relevantne činjenične i pravne elemente u obrazloženju svojih akata, nego samo da zahtjev preciznosti treba formulirati s obzirom na prirodu pobijanog akta.

102 Međutim, Opći sud u pobijanoj presudi nije odredio razinu preciznosti koja se zahtijevala u pogledu obrazloženja odluke o otkazu s obzirom na prirodu tog akta, njegov utjecaj na radno mjesto adresata, kao i mogućnost potonjeg da osporava razloge otkaza.

103 Komisija ne može iznijeti neprecizne i nepotkrijepljene razloge u prilog svojoj odluci o otkazu, uzimajući u obzir pravo na djelotvoran pravni lijek kao i zaštitu od neopravdanog otkaza predviđene člankom 30. Povelje, u vezi s njezinim člankom 47.

104 U tom pogledu osoba UG tvrdi da je tijelo nadležno za sklapanje ugovora u spornoj odluci samo navelo velik broj nejasno formuliranih postupanja koja joj se stavljaju na teret i koja nisu bila potkrijepljena preciznim i konkretnim činjeničnim elementima.

105 Stoga je Opći sud u točki 39. pobijane presude pogrešno presudio da se tijelo nadležno za sklapanje ugovora pozvalo na dvadesetak okolnosti detaljno navedenih u dopisu od 8. rujna 2016., a koje se odnose na ponašanje osobe UG u razdoblju od 2013. do 2016.

106 Naime, iz tog dopisa ne proizlazi nijedan konkretan primjer postupanja osobe UG, ni bilo koji datum takvog postupanja.

107 U okviru četvrtog dijela trećeg žalbenog razloga osoba UG upućuje na točku 241. pobijane presude, iz koje proizlazi da je Opći sud odbio tužbeni razlog koji se temeljio na očitoj pogrešci u ocjeni u dijelu u kojem se odnosio na zakašnjelo dostavljanje liječničkih potvrda za izostanke od 7. svibnja i 16. lipnja 2014. te na navodni neopravdani izostanak od 18. lipnja 2014.

108 Međutim, prema mišljenju osobe UG, kako bi se provjerilo jesu li poštovana njezina prava obrane, na Općem je sudu bilo da razmotri je li se Komisija mogla valjano pozvati na zakašnjelo dostavljanje liječničkih potvrda i neopravdane izostanke nakon više od dvije godine nakon nastanka tih okolnosti, i to tim više što ti događaji nisu bili navedeni u izvješću o ocjeni osobe UG sastavljenom za 2014. godinu.

109 Kad je riječ o kašnjenju osobe UG da dostavi liječničke potvrde, osoba UG tvrdi da je na Komisiji da pojasni taj razlog. U tom je pogledu Opći sud u točkama 246. i 253. pobijane presude prebacio teret dokazivanja time što je osobu UG stavio u situaciju u kojoj je zatraženi dokaz gotovo nemoguće ili iznimno teško podnijeti.

110 Petim dijelom trećeg žalbenog razloga osoba UG tvrdi da je Opći sud, time što je u točki 265. pobijane presude proglasio da se zbog prekluzije ne može osporavati izvješće o ocjeni za 2015., povrijedio njezino pravo na pošteno suđenje.

111 Budući da je u izvješću o ocjeni za 2014. i izvješću o ocjeni za 2015. zaključeno da je radna uspješnost osobe UG bila zadovoljavajuća, ona nije mogla očekivati da će se Komisija pozvati na ta izvješća kako bi opravdala otkaz.

112 Kad je riječ o izvješću o ocjeni sastavljenom za 2016., osoba UG ističe da je postupak otkaza o kojem je riječ pokrenut čak i prije isteka roka za podnošenje pravnog lijeka protiv tog izvješća.

113 Osoba UG također osporava točku 273. pobijane presude u kojoj se navodi da nije sudjelovala u radnim skupinama čiji je bila član.

114 Usto, Opći je sud povrijedio pravo osobe UG na pošteno suđenje time što je u točkama 278. do 286. pobijane presude izvršio neoborivo prebacivanje tereta dokazivanja u pogledu pripreme biltena višenamjenskog centra za djecu.

115 U tom pogledu, osoba UG podnijela je dokaz da je navedeni bilten poslan 22. siječnja 2016., iako je poruka elektroničke pošte u kojoj se nalazio taj bilten stigla do primatelja tek 18. srpnja 2016. zbog informatičkog problema.

116 Kad je riječ o razlogu za otkaz koji se temelji na tome da osoba UG nije dostavila tablicu obrazovnih aktivnosti, ona tvrdi da je u trenutku podnošenja zahtjeva za dostavu navedene tablice njezin izravno nadređeni bio upoznat s namjerom osobe UG da koristi roditeljski dopust za razdoblje od srpnja do rujna 2016. Stoga je taj zahtjev podnesen samo kako bi se naštetilo osobi UG.

117 Komisija smatra da je ovaj žalbeni razlog nedopušten i, u svakom slučaju, neosnovan.

2. Ocjena Suda

a) Dopuštenost

118 Kad je riječ o argumentu o postojanju zapreke vođenju postupka koji je Komisija istaknula u okviru trećeg žalbenog razloga, dovoljno je utvrditi da tim žalbenim razlogom osoba UG u biti prigovara Općem sudu, među ostalim, da je počinio pogreške koje se tiču prava. U tom pogledu osoba UG u više navrata navodi sporne dijelove pobijane presude kao i pravne argumente koji posebno podupiru zahtjev za ukidanje te presude.

119 U tim okolnostima, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 51. ove presude, valja smatrati da je treći žalbeni razlog dopušten.

b) Meritum

1) Prvi dio

120 Valja podsjetiti na to da je u točki 187. te presude Opći sud presudio da, kad je riječ o otkazu ugovora člana privremenog osoblja ili člana ugovornog osoblja zaposlenog na neodređeno vrijeme, tijelo nadležno za sklapanje ugovora ima, u skladu s člankom 47. točkom (c) podtočkom (i.) Uvjeta zaposlenja i uz poštovanje otkaznog roka predviđenog u ugovoru, široku diskrecijsku ovlast, zbog čega nadzor suda Unije treba biti ograničen na provjeru toga postoji li očita pogreška ili zlouporaba ovlasti.

121 Naime, oslanjajući se na presudu od 19. srpnja 1955., Kergall/Zajednička skupština (1/55, EU:C:1955:9, str. 23.), Opći je sud u točki 188. pobijane presude utvrdio da je ocjena stručne sposobnosti dužnosnika i službenika institucija Unije u prvom redu na navedenim institucijama.

122 U točki 189. pobijane presude Opći je sud pojasnio da se u tom okviru pogreška može kvalificirati kao „očita” samo onda kada se može jasno uočiti s obzirom na mjerila kojima je zakonodavac želio odrediti izvršavanje diskrecijske ovlasti uprave. Tako se razlog koji se temelji na očitoj pogrešci mora odbiti ako se, neovisno o dokazima koje je podnio tužitelj, ocjena koja je dovedena u pitanje još uvijek može prihvatiti kao utemeljena i dosljedna.

123 U točki 190. navedene presude Opći je sud dodao, pozivajući se na presudu od 10. rujna 2019., HTTS/Vijeće (C-123/18 P, EU:C:2019:694, t. 100. i navedena sudska praksa), da akti institucija Unije načelno uživaju presumpciju zakonitosti i stoga proizvode pravne učinke sve dok ih se ne povuče, poništi u okviru tužbe za poništenje ili proglasi nevaljanim povodom zahtjeva za prethodnu odluku ili prigovora nezakonitosti.

124 U tom pogledu, s jedne strane, kao što je to navedeno u točkama 61. i 62. ove presude, Opći je sud u pobijanoj presudi utvrdio nezakonitost sporne odluke zbog toga što se tijelo nadležno za sklapanje ugovora nije moglo pozvati na zatražene datume roditeljskog dopusta kao na jedan od razloga za otkaz zbog stručne nesposobnosti, pri čemu je smatrao da se općenito utvrđenje stručne nesposobnosti temeljilo na više razloga, a koji su bili različiti od prvonavedenog razloga. Stoga je Opći sud zaključio da navedena nezakonitost ne može sama po sebi dovesti do poništenja sporne odluke.

125 S druge strane, iako je Opći sud u točkama 218., 340. i 350. pobijane presude utvrdio da je sporna odluka zahvaćena s više očitih pogrešaka u ocjeni, ipak je u točkama 360. i 361. navedene presude smatrao da ta odluka sadržava više razloga čija nezakonitost nije dokazana i koji su dovoljno važni za potporu općenitom utvrđenju stručne nesposobnosti koje je provelo tijelo nadležno za sklapanje ugovora.

126 U tim okolnostima valja smatrati da se argument osobe UG koji se u biti temelji na tome da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je presudio da tijelo nadležno za sklapanje ugovora raspolaže širokom marginom prosudbe, s jedne strane, temelji na pogrešnom tumačenju pobijane presude s obzirom na to da je Opći sud priznao postojanje očitih pogrešaka u ocjeni počinjenih prilikom donošenja sporne odluke i, s druge strane, ne može dovesti u pitanje zaključke Općeg suda jer osoba UG nije dokazala postojanje drugih očitih pogrešaka u ocjeni kojima je zahvaćena ta odluka i koje su trebale dovesti do njezina poništenja.

127 Kad je riječ o činjenici da osoba UG prigovara Općem sudu da nije prihvatio njezin zahtjev za donošenje potrebnih mjera izvođenja dokaza, valja podsjetiti na to da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, kad je riječ o ocjeni zahtjeva, koju provodi prvostupanjski sud, za mjere upravljanja postupkom ili izvođenje dokaza koje je podnijela stranka u sporu, samo je na Općem sudu da ocijeni postojanje moguće potrebe za dopunom podataka kojima raspolaže u predmetima o kojima odlučuje. Stoga je isključivo na Općem sudu da ocijeni relevantnost zahtjeva za određivanje mjere upravljanja postupkom u odnosu na predmet spora i nužnost njezina određivanja (presuda od 12. studenoga 2020., Fleig/ESVD, C-446/19 P, EU:C:2020:918, t. 53. i navedena sudska praksa).

128 Naime, pitanje dokazne vrijednosti postupovnih dokumenata ulazi u njegovu samostalnu ocjenu činjenica koja ne podliježe nadzoru Suda u žalbenom postupku, osim u slučaju iskrivljavanja dokaza iznesenih pred Općim sudom ili kad je materijalna netočnost utvrđenja Općeg suda vidljiva iz dokumenata u spisu (presuda od 12. studenoga 2020., Fleig/SEAE, C-446/19 P, EU:C:2020:918, t. 54.).

129 U ovom slučaju, s obzirom na to da se Opći sud u pobijanoj presudi pozvao na brojne elemente spisa postupka koji se pred njim vodi i da osoba UG u okviru prvog dijela trećeg žalbenog razloga ne pojašnjava na koji je način Opći sud iskrivio te dokaze ili razloge zbog kojih su njegova utvrđenja materijalno netočna, taj argument valja odbaciti kao nedopušten.

130 Kad je riječ o trajanju postupka pred sudom Unije, valja podsjetiti na to da, iako nepoštovanje razumnog roka suđenja može dovesti do zahtjeva za naknadu štete tužbom koju tužitelj podnosi protiv Unije na temelju odredbi članka 268., u vezi s člankom 340. drugim stavkom UFEU-a, ono ipak ne može dovesti do ukidanja pobijane presude ako ne postoji naznaka da je trajanje postupka utjecalo na rješenje spora (rješenje od 29. rujna 2022., CX/Komisija, C-71/22 P, EU:C:2022:745, t. 76. i navedena sudska praksa).

131 Slijedom toga, u nedostatku bilo kakve naznake na temelju koje bi se moglo utvrditi da je trajanje postupka utjecalo na rješenje spora o kojem je riječ, prigovor koji se temelji na povredi razumnog roka suđenja ne može dovesti do ukidanja pobijane presude i stoga ga treba odbaciti kao nedopušten.

132 Dakle, prvi dio trećeg žalbenog razloga stoga treba odbiti kao djelomično neosnovan i kao djelomično nedopušten.

2) Drugi dio

133 U točki 68. pobijane presude Opći je sud smatrao da je točno da se rok od osam radnih dana dodijeljen osobi UG za podnošenje očitovanja na dopis od 8. rujna 2016. čini kratak s obzirom na ozbiljnost posljedica koje raskid njezina ugovora ima na njezinu osobnu situaciju. Međutim, Općі je sud istaknuo da se osoba UG očitovala o obrazloženju sporne odluke i da je tijelo nadležno za sklapanje ugovora uzelo u obzir njezina očitovanja, kao što to potvrđuje obrazloženje sporne odluke.

134 U točki 69. pobijane presude Općі sud podsjetio je na to da, iako poštovanje prava na saslušanje zahtijeva da institucije Unije omoguće osobi na koju se odnosi akt kojim joj se nanosi šteta da učinkovito iznese svoje stajalište, ipak ne može navedenim institucijama naložiti obvezu da se tom stajalištu priklone.

135 U točki 70. pobijane presude Općі sud dodao je da je osoba UG istaknula činjenicu da tijelo nadležno za sklapanje ugovora od nje nije zatražilo da nakon primitka njezinih pisanih očitovanja od 30. rujna 2016. podnese dodatne dokumente. Taj je sud utvrdio da je, s jedne strane, osobi UG bilo dopušteno podnijeti takve dokumente između 30. rujna i 17. listopada 2016., datuma donošenja sporne odluke i, s druge strane, da osoba UG nije navela ni prirodu ni predmet tih dodatnih dokumenata za koje tijelo nadležno za sklapanje ugovora nije znalo, tako da nije utvrđeno da bi podnošenje navedenih dokumenata moglo imati odlučujući utjecaj na smisao sporne odluke.

136 U točki 71. pobijane presude Općі je sud zaključio da je osobi UG bilo omogućeno da učinkovito iznese svoje stajalište o postojanju i relevantnosti činjenica i okolnosti na temelju kojih je tijelo nadležno za sklapanje ugovora donijelo navedenu odluku.

137 Doista, s jedne strane, prigovor koji se temelji na povredi prava obrane nije potkrijepljen argumentacijom kojom se može dokazati da je Općі sud počinio pogrešku koja se tiče prava i, s druge strane, ne proizlazi da zaključak koji je Općі sud iznio u točki 71. pobijane presude predstavlja iskrivljavanje činjeničnih elemenata koje je razmatrao (vidjeti po analogiji presudu od 6. listopada 2022., KN/CESE, C-673/21 P, EU:C:2022:759, t. 103.).

138 Slijedom toga, drugi dio trećeg žalbenog razloga stoga treba odbiti kao neosnovan.

3) Treći dio

139 U točki 36. pobijane presude Općі sud podsjetio je na to da, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, obrazloženje akata institucija Europske unije, također propisano člankom 296. UFEU-a i člankom 41. stavkom 2. točkom (c) Povelje mora odgovarati prirodi akta o kojem je riječ i mora jasno i nedvosmisleno odražavati zaključke institucije koja je donijela akt kako bi se zainteresiranim osobama omogućilo da se upoznaju s razlozima poduzimanja mjere, a nadležnom sudu omogućilo provođenje nadzora. Zahtjev obrazloženosti treba ocjenjivati prema okolnostima slučaja, uključujući i sadržaj akta, prirodu navedenih razloga i interes koji za dobivanje objašnjenja mogu imati adresati akta ili druge osobe na koje se taj akt izravno i pojedinačno odnosi. U obrazloženju nije potrebno podrobno navoditi sve činjenične i pravne okolnosti, s obzirom na to da se pitanje ispunjava li obrazloženje akta zahtjeve iz članka 296. UFEU-a mora ocjenjivati ne samo u odnosu na njegovu formulaciju, već i na njegov kontekst i na sva pravna pravila kojima je predmetno pravno područje uređeno (presuda od 11. lipnja 2020., Komisija/Di Bernardo, C-114/19 P, EU:C:2020:457, t. 29. i 51. i navedena sudska praksa).

140 Nakon što je u točkama 38. do 47. pobijane presude razmotrio različite činjenične elemente koji su uzeti u obzir u spornoj odluci, kao i u njoj donesene zaključke, Opći je sud u točki 48. navedene presude zaključio da su u navedenoj odluci, koja je donesena u kontekstu poznatom osobi UG, iznesena i pravna razmatranja i dovoljan broj činjenica koje imaju ključnu važnost u strukturi te odluke i koje su omogućile osobi UG da ocijeni njezinu osnovanost i zakonitost.

141 U tom pogledu valja utvrditi da je, suprotno onomu što tvrdi osoba UG, Opći sud pravilno iznio zahtjeve, kako su utvrđeni u sudskoj praksi Suda, osobito one navedene u točki 139. ove presude, a koji se odnose na obrazloženja akata institucija Unije.

142 Stoga argument osobe UG o stupnju preciznosti obrazloženja akata institucija Unije treba odbiti kao neosnovan.

143 Kad je riječ o argumentima osobe UG istaknutima u okviru trećeg dijela trećeg žalbenog razloga, a koji se odnose na razmatranje merituma obrazloženja sporne odluke, dovoljno je utvrditi da njima osoba UG zapravo od Suda zahtijeva da preispita činjeničnu ocjenu Općeg suda i da ih kao takve treba odbaciti kao nedopuštene.

144 Stoga treći dio trećeg žalbenog razloga valja odbiti kao djelomično neosnovan i kao djelomično nedopušten.

4) Četvrti dio

145 Četvrti dio trećeg žalbenog razloga odnosi se na razlog iz sporne odluke koji je razmotrio Opći sud u vezi s navodno neopravdanim izostancima osobe UG.

146 U točki 240. pobijane presude Opći je sud utvrdio da, iako osoba UG tvrdi da je uvijek u slučaju izostanka zbog zdravstvenih razloga dostavljala liječničku potvrdu, nije navela razlog svojeg izostanka s posla 18. lipnja 2014. te ne upućuje ni na jedan od podnesenih dokumenata u postupku koji bi mogao opravdati taj izostanak.

147 Opći je sud u točki 241. navedene presude zaključio da se argumentacijom osobe UG ne može dovesti u pitanje odluka kojom se utvrđuje njezin neopravdani izostanak od 18. lipnja 2014., tako da prigovor iznesen u tužbi, u dijelu u kojem je usmjeren protiv razloga koji se nalazi na stranici 2. točki (d) dopisa od 8. rujna 2016., treba odbiti kao neosnovan.

148 Kad je riječ o točkama 246. i 253. pobijane presude, na koje osoba UG upućuje u svojoj žalbi, dovoljno je podsjetiti na to da je Opći sud u točki 244. navedene presude utvrdio da osoba UG nije podnijela žalbu, u skladu s člankom 91. stavkom 2. Pravilnika o osoblju, protiv odluke od 1. lipnja 2016. u kojoj je tijelo nadležno za sklapanje ugovora smatralo da su njezini izostanci od 30. i 31. svibnja 2016. bili neopravdani.

149 U točki 245. pobijane presude Opći sud dodaje da osoba UG ne navodi nove i bitne činjenice koje bi opravdale preispitivanje zakonitosti te odluke.

150 Stoga je Opći sud u točki 246. pobijane presude zaključio da je argumentacija osobe UG kojom se podredno nastoji osporiti navedena odluka, nedopuštena u dijelu u kojem se njome želi dovesti u pitanje akt koji je postao konačan.

151 Kad je riječ o točki 253. pobijane presude, koja se odnosi na razlog iz sporne odluke koji se temelji na njezinim navodno neopravdanim izostancima od 7. svibnja i 16. lipnja 2014., valja podsjetiti na to da je Opći sud u toj točki smatrao da osoba UG nije dokazala, niti čak tvrdila da je dostavila potvrde potrebne za reguliranje njezina administrativnog statusa u kratkom roku s obzirom na onaj koji joj je bio određen.

152 Doista, svojim argumentima istaknutima u okviru četvrtog dijela trećeg žalbenog razloga osoba UG zapravo nastoji ishoditi to da Sud preispita ocjene Općeg suda u okviru točaka navedenih u točkama 146. do 151. ove presude.

153 Iz toga proizlazi da taj zahtjev treba odbaciti kao nedopušten.

5) Peti dio

154 U okviru ispitivanja argumenta o postojanju zapreke vođenju postupka koji je istaknula Komisija, Opći je sud u točki 263. pobijane presude utvrdio da je osoba UG svojom argumentacijom iznesenom u okviru drugog do petog prigovora trećeg dijela četvrtog tužbenog razloga, koja se temeljila na očitoj pogrešci u ocjeni i pogreškama koje se tiču činjenica kojima je zahvaćen razlog koji se odnosi na žaliteljičinu posvećenost poslu, kako je iznesena pred Općim sudom, imala za cilj dovesti u pitanje sadržaj kvalitativne ocjene u pogledu žaliteljičine učinkovitosti, koja odgovara točki 3.1. izvješća o ocjeni za 2015. i stoga, izvješću o ocjeni za 2015.

155 Međutim, u točki 264. navedene presude Opći je sud utvrdio da je osoba UG bila obaviještena o izvješću o ocjeni za 2015. i da ga nije osporavala u rokovima predviđenima člancima 90. i 91. Pravilnika o osoblju, tako da su i to izvješće i u njemu sadržani zaključci postali konačni.

156 U točki 265. pobijane presude Opći je sud dodao da osoba UG nije istaknula postojanje novog i bitnog elementa kako bi dokazala da nije nastupila prekluzija za osporavanje izvješća o ocjeni za 2015.

157 U točki 266. pobijane presude Opći je sud zaključio da u tim okolnostima osoba UG ne može incidentalno osporavati izvješće o ocjeni za 2015. u okviru tužbe protiv pobijane odluke, u odnosu na koju je to izvješće pripremni dokument.

158 U tom pogledu valja utvrditi da je Opći sud pravilno presudio da je izvješće o ocjeni za 2015. postalo konačno ako u rokovima predviđenima člancima 90. i 91. Pravilnika o osoblju nije podnesena tužba i da osoba UG stoga neosnovano tvrdi da je Opći sud povrijedio postupovna pravila i iskrivio spis predmeta time što je utvrdio da se to izvješće ne može incidentalno osporavati povodom tužbe koja mu je podnesena (vidjeti po analogiji presudu od 24. lipnja 2021., WD/EFSA, C-167/20 P, EU:C:2021:516, t. 39. i 40.).

159 Kad je riječ o točkama 278. do 286. pobijane presude, u kojima osoba UG prigovara neoborivom prebacivanju tereta dokazivanja, dovoljno je podsjetiti na to da je u tim točkama Opći sud razmotrio činjenične elemente koje je osoba UG istaknula u svojoj tužbi i kojima je osporavala činjenične ocjene koje je Komisija iznijela u spornoj odluci.

160 U točki 286. pobijane presude Opći je sud zaključio da osoba UG nije podnijela dokaze koji bi mogli pobiti dokaz koji je iznijela Komisija, prema kojem je tužiteljica nacrt božićnog izdanja glasila za 2015. poslala na odobrenje članovima radne skupine „Glasilo CPE-a” tek 18. srpnja 2016.

161 Doista, argumentacija osobe UG iznesena u tom pogledu u okviru petog dijela trećeg žalbenog razloga zapravo predstavlja osporavanje ocjena činjenica koje je izvršio Opći sud te je kao takvu treba odbaciti kao nedopuštenu.

162 Isto vrijedi i za druge argumente koje je osoba UG istaknula u okviru navedenog dijela trećeg žalbenog razloga.

163 Stoga peti dio trećeg žalbenog razloga treba odbiti kao djelomično neosnovan i kao djelomično nedopušten, a slijedom toga i treći žalbeni razlog odbiti u cijelosti.

D. Četvrti žalbeni razlog

1. Argumentacija stranaka

164 Svojim četvrtim žalbenim razlogom, koji se temelji na povredi načela proporcionalnosti, osoba UG u biti tvrdi da je u svrhu razmatranja proporcionalnosti njezina otkaza Opći sud trebao uzeti u obzir činjenicu da je taj otkaz bio motiviran roditeljskim dopustom osobe UG, da je ona obavljala sindikalne dužnosti i da joj nije izrečena nikakva sankcija s obzirom na to da su profesionalne povrede navedene u spornoj odluci bile neznatne.

165 Komisija smatra da četvrti žalbeni razlog treba odbiti kao neosnovan. Ta institucija dodaje da je taj žalbeni razlog također nedopušten jer se njime želi postići puka ponovna ocjena argumenata koji su već izneseni pred Općim sudom.

2. Ocjena Suda

166 Valja podsjetiti na to da je Opći sud u točkama 351. do 381. pobijane presude razmotrio spornu odluku i zaključio da njezinim donošenjem Komisija nije počinila očitu pogrešku u ocjeni.

167 Nakon tog utvrđenja, Opći je sud u točkama 385. i 386. navedene presude presudio da, s obzirom na to da sporna odluka nije sadržavala nikakvu očitu pogrešku u ocjeni, ona ima pravo raskinuti ugovor osobe UG na neodređeno vrijeme i da stoga nije došlo ni do kakve povrede načela proporcionalnosti.

168 Doista, u okviru svojeg četvrtog žalbenog razloga osoba UG ne iznosi nikakvu argumentaciju kojom bi se mogla dovesti u pitanje ta pravna ocjena Općeg suda.

169 U tim okolnostima, taj žalbeni razlog treba odbiti kao neosnovan.

E. Zahtjev za naknadu štete

1. Argumentacija stranaka

170 Osoba UG tvrdi da je s Komisijom sklopila nagodbu koja se odnosi na naknadu njezine imovinske štete. U slučaju da ta nagodba prestane vrijediti zbog presude povodom žalbe, osoba UG zahtijeva da joj se *ex æquo et bono* dodijeli iznos od 68 000 eura na ime te štete.

171 Usto, osoba UG zahtijeva da joj se dodijeli iznos od 40 000 eura na ime naknade neimovinske štete. Taj je iznos prikladan s obzirom na psihičke patnje koje su joj prouzročene zbog otkaza, a koji je bio nezakonit.

172 U tom pogledu valja uzeti u obzir neizvjesnu situaciju u kojoj se nalazi osoba UG i njezinu prezaduženost, a što su posljedice otkazivanja njezina ugovora.

173 Komisija osporava argumentaciju osobe UG.

2. Ocjena Suda

174 U pobijanoj presudi Opći je sud utvrdio da se osoba UG u potporu svojem zahtjevu za naknadu imovinske i neimovinske štete nije pozivala na prigovore nezakonitosti koji bi se razlikovali od onih koje je iznijela u prilog svojem zahtjevu za poništenje sporne odluke. U tim okolnostima i s obzirom na to da je zahtjev za poništenje odbijen kao neosnovan, Opći sud presudio je da su zahtjevi za naknadu štete također neosnovani.

175 U tom pogledu, s obzirom na to da su svi žalbeni razlozi istaknuti u prilog žalbi odbijeni i da stoga pobijana presuda nije ukinuta, treba odbiti i argumente osobe UG kojima ona zahtijeva naknadu pretrpljene štete.

176 U tim okolnostima treba odbiti žalbu u cijelosti.

Troškovi

177 U skladu s člankom 138. stavkom 1. Poslovnika Suda, koji se na žalbene postupke primjenjuje na temelju članka 184. stavka 1. tog poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.

178 Budući da nije uspjela u postupku te s obzirom na to da je Komisija zatražila da žaliteljica snosi troškove, treba joj naložiti da, osim vlastitih troškova, snosi i troškove Komisije.

Slijedom navedenog, Sud (sedmo vijeće) proglašava i presuđuje:

1. Žalba se odbija.

2. Osobi UG nalaže se snošenje vlastitih troškova i troškova Europske komisije.

Potpisi